

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

*Є.І. Конак, бакалавр
Науковий керівник: О.П. Чукурна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри маркетингу
Одеський національний політехнічний університет*

Еволюцію економіки можна уявити у вигляді циклічного процесу руху економіки від одного сталого стану через період його порушення та відновлення на якісно новому рівні до іншого, за допомогою проходження особливого етапу переходу економіки. Трансформаційна економіка – це особливий стан економічної системи на етапі її становлення (еволюції до зрілого врівноваженого стану) та реформування (еволюції до нової економічної системи). Основні риси трансформаційної економіки зумовлюють специфічні закономірності її розвитку: з одного боку, інерційність – збереження у перехідній економіці старих економічних форм, що свідчить про спадкоємність еволюційного процесу; з другого – інтенсивність розвитку нових форм як виявлення необоротності трансформаційних процесів в суспільстві [1].

Перехідному стану в економіці приділяють найбільшу увагу економісти-теоретики протягом останніх десятиліть. Загальним проблемам перехідних процесів в економіках різних країн, а також проблемі трансформаційної економіки, як поняттю присвячені роботи таких українських вчених, як М. Долішній, А.Гальчинський, В. Геєць, А. Грищенко, М. Гуревичов, І.Лукшин, А. Покритан, В. Тарасович та ін., а також зарубіжних вчених А. Бузгалін, А. Іларіонов, Я. Корнаї, В. Мау, Р. Нурєєв. В Україні відбувся перехід до ринкової економіки, до її певної моделі. Визначальним аспектом при характеристиці типу економічної системи є власність на засоби виробництва. Для ринкової економіки та ринкової економічної системи основним, домінуючим типом власності є приватна. Проведення

приватизації в Україні – не мета, а засіб підвищення продуктивності праці й ефективності виробництва [2].

Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, мають певну специфіку, пов'язану з такими проблемами як трансформація відносин власності та ролі держави в економіці. В процесі трансформації відносин власності спостерігаються зміни на шляху її роздержавлення та приватизації, спрямовані на утвердження плюралізму форм власності та господарювання, розвиток конкурентного середовища, подолання жорсткого централізму та командно-адміністративних методів управління, відродження стимулів до інноваційної підприємницької діяльності. Другою основною проблемою трансформації економіки України є трансформація ролі держави. Україна мала найкращі стартові умови для ринкових перетворень серед пострадянських країн й показала найгірші результати. На етапі ринкової трансформації першочерговим завданням є проведення ефективної економічної політики, яка забезпечується функціонуванням чіткої моделі економіки, вибором напряму розвитку, використанням економічних інструментів та встановлення активної ролі держави в цьому процесі [3].

Головною перешкодою для інноваційного зростання в Україні є великі втрати науково-технічного потенціалу за роки незалежності. У 1990р. в нашій країні було зосереджено 6,5 % світового науково-технічного потенціалу при кількості населення, яке становило близько 0,1% світового. З кожної тисячі зайнятих 11 осіб працювали в науково-технічній сфері [4, С. 35].

Управління інноваційним розвитком орієнтоване на досягнення наступних цілей: завоювання більшої частки ринку, збільшення прибутку в поточному періоді чи в перспективі, забезпечення високих темпів сталого економічного розвитку та ін. Проте, в умовах конкурентного середовища, цілі інших господарюючих суб'єктів можуть з ними не збігатися. Це протиріччя слід належним чином враховувати, узгоджуючи намічені цілі з можливостями їхнього досягнення.

В цілому, в масштабах ринку, таке узгодження цілей та інтересів господарюючих суб'єктів відбувається за допомогою ринкових механізмів рівноваги виробництва й споживання, механізму конкуренції та ринкового ціноутворення, механізмів

економічних циклів, організаційно-економічного механізму підприємства, а також механізмів державного і регіонального регулювання і підтримки.

Управління інноваційним розвитком здійснюється на декількох рівнях: рівні держави, рівні регіону чи галузі, рівні конкретного суб'єкта господарської діяльності. Перші два становлять макрорівень управління, а останній – мікрорівень.

Макрорівень управління включає елементи регулюючих механізмів: державного регулювання ринкових процесів, правового регулювання підприємницької діяльності, соціального, політичного регулювання тощо [5].

Список використаних джерел

1. Беляєв О.О. Політична економія: Навч. посібник. / О.О. Беляєв, А.С. Бебело. – Київ: КНЕУ, 2001. – 226 с.
2. Бочан І.О. Системна трансформація економіки України та шляхи подолання кризових явищ: інституціональний підхід. / І.О.Бочан // Вісник економіки транспорту і промисловості. –2010. – №29.
3. Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України. [Електронний ресурс.] – Режим доступу http://pidruchniki.com/1065091340000/politekonomiya/teoretichni_aspekti_rinkovoyi_transformatsiyi_ekonomiki_ukrayini
4. Петрина М. Базові умови створення інноваційної моделі розвитку економіки України.
5. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: Навчальний посібник. / С.М.Ілляшенко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 278 с.